

بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

حسن گل‌باز^۱، زهره حاجیها^۲

^۱ کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس

^۲ دانشیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر قدس

چکیده

هدف اصلی این تحقیق «بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳» بود که در این راستا بیش اطمینانی مدیریتی، محافظه کاری و کیفیت حسابرسی به عنوان متغیرهای مستقل و دقت پیش بینی سود شرکتها به عنوان متغیر وابسته می باشند. اندازه شرکت، اهرم مالی، نسبت اقلام تعهدی و نسبت جریان نقدی عملیاتی نیز به عنوان متغیرهای کنترل می باشند. جامعه آماری تحقیق ۱۱۲ شرکت می باشد. روش پژوهش از نوع توصیفی همبستگی با رویکرد کاربردی بوده و روش گردآوری اطلاعات در بخش مبانی نظری از روش کتابخانه ای و در بخش آزمون فرضیات از روش اسنادکاوی صورتهای مالی می باشد. به طور کلی روش آماری مورد استفاده در این پژوهش روش همبستگی و رگرسیون چندگانه است. براساس نتایج فرضیه اول تحقیق بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیر معکوس و معنی‌داری دارد. براساس نتایج فرضیه دوم تحقیق محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود می شود. براساس نتایج فرضیه سوم کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود دارد. نتایج مربوط به متغیرهای کنترلی نشان داد که اندازه شرکت تأثیر مستقیم و معناداری بر دقت پیش بینی سود دارد و نسبت اقلام تعهدی تأثیر معکوس و معناداری بر دقت پیش بینی سود دارد.

واژه‌های کلیدی: بیش اطمینانی مدیریتی، دقت پیش بینی سود، محافظه کاری، کیفیت حسابرسی.

۱. مقدمه

گزارش سود و نیز اجزای سود، هم در سیر پیشرفت تاریخی و هم در گزارشگری مالی همواره مورد توجه بوده است. حسابداران حرفه‌ای، تحلیل‌گران مالی و محققین دانشگاهی اغلب با استفاده از اجزای سود فعلی به پیش‌بینی سودهای آتی و جریان‌های نقدی می‌پردازند.

از آنجا که در تئوری‌های اقتصادی، ارزش شرکت مبتنی بر ارزش فعلی جریان‌های نقدی آتی آن است و از سود به عنوان جانشین جریان‌های نقدی استفاده می‌شود، پیش‌بینی سود از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌گردد. بر این اساس یکی از اهداف گزارشگری مالی کمک به سرمایه‌گذاران و اعتبار دهندگان برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی است. همچنین کمیته تدوین استانداردهای حسابداری ایران در بخش مفاهیم نظری گزارشگری مالی بیان نموده است که: «اتخاذ تصمیمات اقتصادی توسط استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی، مستلزم ارزیابی واحد تجاری جهت ایجاد وجه نقد و قطعیت ایجاد آن است... ارزیابی توان ایجاد وجه نقد از طریق تمرکز بر وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان‌های نقدی واحد تجاری و استفاده از آنها در پیش‌بینی جریان‌های نقدی مورد انتظار و سنجش انعطاف‌پذیری مالی، تسهیل می‌گردد» (بیور و همکاران^۱ ۲۰۱۳).

مدیران دارای اعتماد به نفس زیاد با استفاده از سازوکار تخمین بیش از واقع توانایی و مهارت خود بدون مقایسه با دیگران، بیشتر بر دقت بودن ارزیابی خود تمامی امور تاکید دارند. در ادبیات نظری علوم مالی به شواهد تجربی از تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر سیاست‌ها و خط مشی‌های شرکت‌ها دربارهٔ مخارج سرمایه‌ای، ترکیب و ادغام، تقسیم سود سهام، تصمیم‌گیری‌های تأمین مالی، چرخش مدیریت و هزینه‌های تحقیق و توسعه دست یافته‌اند؛ اما تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر هزینه‌های حسابرسی می‌تواند نشان‌دهنده زوایای دیگری از موضوع بیش اطمینانی مدیران را بازگو کند. به همین جهت در این پژوهش به دنبال بررسی تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود در ایران هستیم.

۲. فرضیات تحقیق

- ۱: بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود تأثیر معناداری دارد.
- ۲: محافظه‌کاری در گزارشگری مالی موجب قوی‌تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود می‌شود.
- ۳: کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش‌بینی سود دارد.

۳. روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ هدف یک تحقیق کاربردی است. تحقیق کاربردی عبارت است از فعالیتهایی که با هدف کاربرد و استفاده عملی از دانش و یا تئوریهای عملی انجام می‌شود؛ بنابراین یافته‌های حاصل از این تحقیق می‌تواند در سایر بخش‌ها نیز مورد استفاده واقع گردد. از نظر روش گردآوری داده‌های مورد نیاز یک تحقیق توصیفی-همبستگی است و چون به بیان روابط علت و معلولی بین متغیرهای تحقیق می‌پردازد از نوع علی پس از وقوع می‌باشد.

جامعه‌ی آماری این پژوهش کلیه‌ی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. در تحقیق حاضر از روش نمونه‌برداری حذف سیستماتیک استفاده گردیده است که از جامعه‌ی آماری مورد نظر، شرکت‌های نمونه با توجه به شرایط و محدودیت‌های زیر انتخاب گردیده است:

در تحقیق حاضر از روش نمونه‌برداری حذف سیستماتیک (غربالگری) استفاده گردیده است که از جامعه‌ی آماری مورد نظر، شرکت‌های نمونه با توجه به شرایط و محدودیت‌های زیر انتخاب گردیده است:

با اعمال شرایط نمونه همگن، انتخاب شرکت‌های فعال در معاملات، هم خوانی دوره مالی شرکت‌ها و دستیابی به اطلاعات مورد نیاز شرکت‌ها تعداد ۱۱۲ شرکت به عنوان نمونه مورد مطالعه در این تحقیق، انتخاب شدند

^۱. Beaver and Et al

۴. تعاریف متغیرها

در این تحقیق بیش اطمینانی مدیریتی، کیفیت حسابرسی و محافظه کاری در گزارشگری مالی به عنوان متغیر مستقل، دقت پیش بینی سود نیز به عنوان متغیر وابسته می باشد. اهرم مالی، اندازه شرکت، نسبت اقلام تعهدی و نسبت جریانهای نقدی عملیاتی به عنوان متغیرهای کنترل می باشند.

متغیرهای مستقل:

الف: بیش اطمینانی مدیریتی:

تعریف مفهومی: مالمدندی و تاته^۱ (۲۰۰۵) مدیران دارای بیش اطمینانی را به عنوان مدیرانی تعریف می کنند که بازدههای آتی ناشی از پروژههای شرکت را بیش از حد برآورد می کنند. هیتون (۲۰۰۲) اصطلاح خوش بین را برای مدیرانی به کار می برد که به طور منظم و سیستماتیک، سودآوری ناشی از عملکرد شرکت های خوب را بیش از حد و سودآوری ناشی از عملکرد شرکت های ضعیف را کمتر از حد برآورد می کنند.

ب: محافظه کاری گزارشگری مالی

تعریف مفهومی: باسو (۱۹۹۷) محافظه کاری را با میزان واکنش سود نسبت به اخبار بد بیشتر از اخبار خوب است، اندازه گیری می کند. اخبار خوب و اخبار بد مشخصه های اساسی برای نشان دادن بازده سهام شرکت هستند (که نمایندگانی برای اخبار اقتصادی هستند). براساس روش باسو اگر عدم تقارن زمانی بیشتر باشد درجه محافظه کاری شرکت بیشتر است.

کیفیت حسابرسی:

تعریف مفهومی: یکی از متداولترین تعریفها درباره کیفیت حسابرسی، تعریفی است که توسط "دی آنجلو" (DeAngelo 1981) ارائه شده است. او کیفیت حسابرسی را اینگونه تعریف کرده است: "ارزیابی (استنباط) بازار" از احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت در صورت های مالی و یا سیستم حسابداری صاحب کار را کشف کند، و تحریف با اهمیت کشف شده را گزارش دهد. احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت را کشف کند به شایستگی حسابرس، و احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت کشف شده را گزارش کند، به استقلال حسابرس بستگی دارد.

ب: متغیر وابسته: دقت پیش بینی سود:

تعریف مفهومی: این معیار به عنوان توان سود برای دقت پیش بینی خودش در آینده تعریف می شود. دقت پیش بینی سود یکی از اجزای مربوط بودن در چارچوب نظری هیات استانداردهای حسابداری مالی است و بنابراین از دید استاندارد گزاران یک مشخصه مطلوب برای سود است. دقت پیش بینی سود به این مهم اشاره دارد که سود های فعلی و گذشته شرکت تا چه اندازه سودهای آتی شرکت را پیش بینی می کنند.

ج) متغیرهای کنترل:

براساس مقاله بیس انگلیسی (HRIBAR, 2014) متغیرهای کنترل به صورت زیر انتخاب شده اند. این متغیرها بر رابطه بین بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود تأثیرگذار می باشند.

(۱) اهرم مالی شرکت:

¹ Malmendier and Tate,

2: Hirbal et al

3: Beasley et al

تعریف مفهومی: این نسبت رابطه منابع مالی مورد استفاده واحد تجاری را از لحاظ بدهی‌ها یا حقوق صاحبان سهام تعیین و ارزیابی می‌کند و در واقع نحوه ترکیب آنها را بررسی می‌نماید (آقایی و چالاکی، ۱۳۸۵).

۲) اندازه شرکت:

تعریف مفهومی و عملیاتی: اندازه شرکت از طرق مختلفی مانند برحسب فروش و برحسب داراییها محاسبه می‌شود که در این پژوهش از طریق داراییها محاسبه شده است؛ یعنی لگاریتم نپری کل داراییها به عنوان معیار سنجش اندازه شرکت می‌باشد (نورانی، ۱۳۸۵).

(کل داراییها) \log =اندازه شرکت

رابطه:

۳) نسبت ارقام تعهدی

تعریف مفهومی: ارقام تعهدی اقلامی هستند که شامل موارد نقدی در صورتهای مالی نمی‌شوند و مواردی هستند که می‌توانند در معرض دستکاری توسط مدیران قرار گیرند مانند هزینه استهلاک (چن^۱، ۲۰۰۴).

۴) جریانهای نقدی عملیاتی:

تعریف مفهومی: فعالیتهای عملیاتی عبارت از فعالیتهای اصلی مولد درآمد عملیاتی واحد تجاری است. فعالیتهای مزبور متضمن تولید و فروش کالا و ارائه خدمات است و هزینه‌ها و درآمدهای مرتبط با آن در تعیین سود یا زیان عملیاتی در صورت سود و زیان منظور می‌شود. جریانهای نقدی ناشی از فعالیتهای عملیاتی اساساً دربرگیرنده جریانهای ورودی و خروجی نقدی مرتبط با فعالیتهای مزبور است. جریان نقدی عملیاتی شامل جریانهای نقدی ورودی و خروجی ناشی از فعالیتهای عملیاتی (فعالیتهای اصلی و مولد درآمد عملیاتی) و نیز آن دسته از جریانهای نقدی است که ماهیتاً بطور مستقیم قابل ارتباط با سایر طبقات جریانهای نقدی صورت جریان وجوه نقد نباشد (رسائیان، ۱۳۹۲).

۵. روش گردآوری اطلاعات

در این تحقیق برای جمع آوری اطلاعات مرتبط با مبانی تئوریک و ادبیات پژوهش از روش مطالعه کتابخانه‌ای استفاده خواهد شد و با مراجعه به کتب، مقالات و پایان نامه‌ها اطلاعات لازم برای این بخش جمع‌آوری می‌شود و برای جمع‌آوری اطلاعات مالی از اطلاعات و ارقام موجود در بورس اوراق بهادار تهران استفاده خواهد شد. به همین جهت اطلاعات مورد نیاز، از گزارشهای مالی منتشر شده از سوی شرکتهای، سایت رسمی بورس اوراق بهادار تهران و همچنین از نرم افزار بانک اطلاعاتی ره-آورد نوین استخراج می‌شود.

۶. یافته‌ها

آزمون نرمال بودن توزیع متغیر وابسته تحقیق

در انجام این تحقیق به منظور تخمین پارامترهای مدل از روش حداقل مربعات معمولی استفاده می‌گردد و این روش بر این فرض استوار است که متغیر وابسته تحقیق دارای توزیع نرمال باشد، به طوری که توزیع غیر نرمال متغیر وابسته منجر به تخطی از مفروضات این روش برای تخمین پارامترها شده و نتایج درستی را ارائه نمی‌دهد. از این رو در ادامه لازم است، نرمال بودن توزیع این متغیر مورد آزمون قرار گیرد. نرمال بودن باقیمانده‌های مدل رگرسیونی یکی از فرض‌هایی رگرسیونی است که نشان‌دهنده اعتبار آزمون‌های رگرسیونی است، بنابراین نرمال بودن متغیرهای وابسته به نرمال بودن باقیمانده‌های مدل (تفاوت مقادیر برآوردی از مقادیر واقعی) می‌انجامد. پس لازم است نرمال بودن متغیر وابسته قبل از برآورد پارامترها کنترل شود و در

¹.Chen

صورت برقرار نبودن این شرط راه حل مناسبی برای نرمال نمودن آن‌ها (از جمله تبدیل نمودن آن) اتخاذ نمود. در این مطالعه این موضوع از طریق آماره کولموگروف-اسمیرنوف^۱ (K-S) مورد بررسی قرار می‌گیرد. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر می‌باشد:

$$\begin{cases} H_0 : Normal Distrbuton \\ H_1 : Not Normal Distribution \end{cases}$$

اگر سطح اهمیت آماره این آزمون بیشتر از ۰/۰۵ باشد (Prob>.05) فرضیه H_0 مبنی بر نرمال بودن توزیع متغیر پذیرفته می‌شود. در جدول نتایج آزمون K-S برای متغیر دقت پیش بینی سود شرکت‌های نمونه ارائه شده است.

جدول ۱: نتایج آزمون نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق

متغیر	تعداد (N)	آماره (K-S)	سطح اهمیت (Sig)
دقت پیش بینی سود	۵۶۰	۴/۶۱۶	۰/۰۰۰

با توجه به این که برای متغیر دقت پیش بینی سود سطح اهمیت آماره K-S کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرضیه H_0 مبنی بر نرمال بودن توزیع این متغیرها در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و بیان‌گر این است که متغیر دقت پیش بینی سود از توزیع نرمال برخوردار نمی‌باشند.

نرمال بودن متغیر وابسته، شرط لازم برای مدل‌های رگرسیون است، بنابراین لازم است قبل از آزمون فرضیه‌ها این متغیر نرمال سازی شود. در این پژوهش برای نرمال سازی داده‌ها از تابع انتقال جانسون^۲ بهره گرفته شده و توسط نرم افزار ۱۶ Minitab مورد تجزیه و تحلیل واقع شده است. نتایج حاصل از آزمون K-S بعد از فرآیند نرمال سازی داده‌ها به شرح جدول می‌باشد.

جدول ۲: نتایج آزمون نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق بعد از فرآیند نرمال سازی

متغیر	تعداد (N)	آماره (K-S)	سطح اهمیت (Sig)
دقت پیش بینی سود	۵۶۰	۰/۶۷۰	۰/۷۶۱

با توجه به جدول از آن جایی که بعد از نرمال سازی داده‌ها سطح اهمیت (Sig.) آماره کولموگروف-اسمیرنوف برای متغیر وابسته بالاتر از ۰/۰۵ می‌باشد (۰/۷۶۱)، بنابراین فرضیه H_0 در سطح اطمینان ۹۵٪ تأیید شده و بیان‌گر این است که متغیر دقت پیش بینی سود بعد از فرآیند نرمال سازی، دارای توزیع نرمال می‌باشند.

بررسی همبستگی میان متغیرهای تحقیق

در این بخش با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون به بررسی ارتباط متغیرهای تحقیق و همبستگی موجود بین آن‌ها پرداخته می‌شود. ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای تحقیق در جدول ارائه شده است. براساس نتایج حاصل از آماره پیرسون، متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی، محافظه کاری و نسبت اقلام تعهدی همبستگی معکوس و معناداری با دقت پیش بینی سود دارند. متغیرهای کیفیت حسابرسی و اندازه شرکت همبستگی مستقیم و معناداری با دقت پیش بینی سود دارند. بین متغیرهای اهرم مالی و نسبت جریان نقدی عملیاتی با دقت پیش بینی سود همبستگی معناداری یافت نشد.

¹ - Kolmogorov-Smirnov

² - Johnson Transformation

جدول ۳: آزمون همبستگی پیرسون

متغیر	دقت پیش بینی سود	بیش اطمینانی مدیریتی	کیفیت حسابرسی	محافظة کاری	اهرم مالی	اندازه شرکت	نسبت اقلام تعهدی	نسبت جریانات نقدی عملیاتی
دقت پیش بینی سود	۱	-۰/۱۷۶ <i>Sig(004)</i>	۰/۳۸۵ <i>Sig(001)</i>	-۰/۴۸۹ <i>Sig(021)</i>	-۰/۳۳۶ <i>Sig(479)</i>	۰/۱۸۸ <i>Sig(002)</i>	-۰/۲۹۱ <i>Sig(007)</i>	۰/۲۲۸ <i>Sig(422)</i>
بیش اطمینانی مدیریتی		۱	۰/۲۳۸ <i>Sig(563)</i>	۰/۴۱۰ <i>Sig(338)</i>	۰/۰۱۲ <i>Sig(018)</i>	۰/۳۳۲ <i>Sig(199)</i>	۰/۱۶۴ <i>Sig(083)</i>	۰/۲۹۷ <i>Sig(092)</i>
کیفیت حسابرسی			۱	۰/۵۸۳ <i>Sig(225)</i>	۰/۴۲۸ <i>Sig(153)</i>	۰/۱۱۷ <i>Sig(115)</i>	۰/۰۰۳ <i>Sig(034)</i>	۰/۰۷۸ <i>Sig(194)</i>
محافظة کاری				۱	۰/۲۳۸ <i>Sig(063)</i>	۰/۴۷۸ <i>Sig(173)</i>	۰/۳۱۹ <i>Sig(216)</i>	۰/۱۹۹ <i>Sig(293)</i>
اهرم مالی					۱	۰/۵۱۱ <i>Sig(229)</i>	۰/۰۱۱ <i>Sig(042)</i>	۰/۰۵۱ <i>Sig(281)</i>
اندازه شرکت						۱	۰/۲۴۰ <i>Sig(095)</i>	۰/۱۲۲ <i>Sig(213)</i>
نسبت اقلام تعهدی							۱	۰/۳۱۵ <i>Sig(061)</i>
نسبت جریانات نقدی عملیاتی								۱

بررسی هم خطی میان متغیرهای تحقیق

جدول ۴: آزمون هم خطی

متغیرها	مقدار ویژه	شاخص وضعیت
۱	۲.۱۲۱	۳.۸۳۲
۲	۲.۱۰۹	۴.۲۱۷
۳	۲.۲۱۴	۴.۲۱۷
۴	۲.۶۵۸	۵.۷۷۳
۵	۲.۷۸۹	۵.۹۸۸
۶	۲.۹۲۸	۶.۳۷۶
۷	۳.۱۷۶	۶.۵۶۰

همان گونه که مشاهده می‌نمایید؛ مقادیر ویژه نزدیک به صفر همبستگی داخلی پیش بینی ها زیاد است و تغییرات کوچک در مقادیر داده ها، منجر به تغییرات بزرگ در برآورد ضریب معادله رگرسیون منجر می شود. مقادیر ویژه نشان دهنده احتمال همبستگی داخلی بین متغیرها می باشد.

شاخص وضعیت با بیشتر از ۱۵ نشاندهنده احتمال هم خطی بین متغیرهای مستقل است و مقادیر بیش از ۳۰ بیانگر مشکل جدی در استفاده از رگرسیون در وضعیت موجود می باشد (حساس یگانه و دیگران، ۱۳۸۸). از طرفی تمامی شاخص‌های وضعیت کوچکتر از ۱۵ می‌باشند که نشان‌دهنده‌ی عدم وجود هم‌خطی بین متغیرهای مستقل است.

نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق

جدول ۵: نتایج آزمون چاو و هاسمن مدل (۱)

آزمون	تعداد	آماره	مقدار آماره	درجه آزادی	P-Value
چاو	۵۶۰	F	۳/۰۹۳۲	۶	۰/۰۲۸۴
هاسمن	۵۶۰	χ^2	۳/۰۷۰۵	۶	۰/۰۳۹۴

جدول ۶: نتایج آزمون چاو و هاسمن مدل (۲)

آزمون	تعداد	آماره	مقدار آماره	درجه آزادی	P-Value
چاو	۵۶۰	F	۳/۳۳۶	۶	۰/۰۰۰
هاسمن	۵۶۰	χ^2	۳/۱۹۴	۶	۰/۰۴۹۲

جدول ۷: نتایج آزمون چاو و هاسمن مدل (۳)

آزمون	تعداد	آماره	مقدار آماره	درجه آزادی	P-Value
چاو	۵۶۰	F	۳/۵۹۴	۶	۰/۰۱۶۵
هاسمن	۵۶۰	χ^2	۳/۹۹۳	۶	۰/۰۰۱۶

با توجه به نتایج آزمون چاو؛ چون برای هر سه مدل؛ P -Value آنها کمتر از (۰/۰۵) می باشد؛ فرضیه H_0 آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و بیان‌گر این است که می‌توان از روش داده‌های پانل استفاده نمود. همچنین با توجه به نتایج آزمون هاسمن؛ چون برای هر سه مدل P -Value آنها کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، فرضیه H_0 آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ رد شده و فرضیه H_1 پذیرفته می‌شود. لذا لازم است مدلها با استفاده از روش اثرات ثابت برآورد شود.

برای سنجش اعتبار مدل و بررسی مفروضات رگرسیون کلاسیک لازم است علاوه بر بررسی عدم وجود هم‌خطی بین متغیرهای مستقل وارد شده در مدل، آزمون‌هایی در ارتباط با نرمال بودن باقیمانده‌ها، همسانی واریانس‌ها، استقلال باقیمانده‌ها و عدم وجود خطای تصریح مدل (خطی بودن مدل) نیز انجام شود. برای آزمون نرمال بودن جملات خطا از آزمون‌های مختلفی می‌توان استفاده کرد. یکی از این آزمون‌ها، آزمون جارکیو- برا می‌باشد که در این تحقیق نیز از این آزمون استفاده شده است. نتایج آزمون جارکیو- برا حاکی از این است که باقیمانده‌های حاصل از برآورد مدل تحقیق در سطح اطمینان ۹۵٪ از توزیع نرمال برخوردار هستند، به طوری که احتمال مربوط به این آزمون برای هر سه مدل بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد که نشان از نرمال بودن توزیع باقیمانده‌های حاصل از برآورد مدل تحقیق می‌باشد.

یکی دیگر از مفروضات آماری رگرسیون کلاسیک همسانی واریانس باقیمانده‌ها می‌باشد. در صورتی که واریانس‌ها ناهمسان باشند برآورد کننده خطی نارایب بوده و کم‌ترین واریانس را نخواهد داشت. در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس‌ها از آزمون برش پاگان استفاده شده است. با توجه به سطح اهمیت هر سه مدل که کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد؛ فرضیه صفر مبنی

بر وجود همسانی واریانس رد شده و می‌توان گفت مدلها دارای مشکل ناهمسانی واریانس می‌باشند. در این مطالعه برای رفع این مشکل در برآورد از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم یافته (GLS) استفاده شده است. هم‌چنین در این مطالعه برای آزمون همبسته نبودن باقیمانده‌ها که یکی از مفروضات تجزیه و تحلیل و تحلیل رگرسیون می‌باشد و خود همبستگی نامیده می‌شود از آزمون دوربین واتسون (D-W) استفاده شده است. با توجه به نتایج اولیه برآورد مدل مقدار آماره دوربین واتسون برای هر سه مدل بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد که می‌توان نتیجه گرفت باقیمانده‌ها مستقل از هم می‌باشند. علاوه بر این، برای آزمون این که مدلها دارای رابطه خطی است و این که آیا مدلها موردنظر تحقیق از نظر رابطه خطی بودن و یا غیر خطی بودن درست تبیین شده است یا خیر از آزمون رمزی استفاده گردیده است. با توجه به این که سطح اهمیت آزمون رمزی برای هر سه مدل بزرگ‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد، بنابراین فرضیه صفر این آزمون مبنی بر خطی بودن مدل تأیید شده و مدلها دارای خطای تصریح نمی‌باشد. خلاصه نتایج آزمون‌های فوق در جدول های زیر ارائه شده است.

جدول ۸: نتایج آزمون‌های مربوط به مفروضات آماری مدل ۱

آماره Ramsey		آماره Durbin-Watson		آماره Breusch-Pagan		آماره Jarque-Bera	
<i>P-Value</i>	<i>F</i>	D		<i>P-Value</i>	<i>F</i>	<i>P-Value</i>	χ^2
۰/۶۲۳۸	۳/۴۷۲۲	۲/۴۲		۰/۰۳۰۲	۱/۰۸۴۵	۰/۳۴۱۲	۱/۳۴۳۵

جدول ۹: نتایج آزمون‌های مربوط به مفروضات آماری مدل ۲

آماره Ramsey		آماره Durbin-Watson		آماره Breusch-Pagan		آماره Jarque-Bera	
<i>P-Value</i>	<i>F</i>	D		<i>P-Value</i>	<i>F</i>	<i>P-Value</i>	χ^2
۰/۴۸۷	۳/۱۱۳	۲/۲۸		۰/۰۰۲۲	۱/۹۳۶	۰/۴۴۸۲	۱/۴۸۱۴

جدول ۱۰: نتایج آزمون‌های مربوط به مفروضات آماری مدل ۳

آماره Ramsey		آماره Durbin-Watson		آماره Breusch-Pagan		آماره Jarque-Bera	
<i>P-Value</i>	<i>F</i>	D		<i>P-Value</i>	<i>F</i>	<i>P-Value</i>	χ^2
۰/۷۹۲۱	۳/۷۷۳۰	۲/۱۷		۰/۰۲۱۵	۱/۱۰۴۳	۰/۰۸۳۴	۱/۵۲۷۱

با توجه به نتایج حاصل از آزمون‌های چاو و هاسمن و هم‌چنین نتایج آزمون مفروضات آماری رگرسیون کلاسیک، مدل تحقیق با استفاده از روش داده‌های پانل و به صورت اثرات ثابت برآورد می‌شود. نتایج برآورد مدل در جدول ارائه شده است. مدلهای برآورد شده با استفاده از نرم‌افزار *Eviews 7* به صورت زیر خواهد بود:

$$PP_{i,t} = 7.6784 - 2.1042iOC_{i,t} + 3.3801SIZE - 0.7383ACC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

جدول ۱۱: نتایج آزمون فرضیه اول تحقیق با استفاده از روش اثرات ثابت

متغیر	ضریب	آماره t	P-Value	رابطه
جزء ثابت	۷/۶۷۸۴	۲/۶۰۹۰	۰/۰۰۹۳	-
بیش اطمینانی مدیریتی	-۲/۱۰۴۲	-۲/۲۱۹۹	۰/۰۲۶۰	معکوس
اندازه شرکت	۳/۳۸۰۱	۱/۳۰۸۴	۰/۰۰۰۰	مستقیم
اهرم مالی	-۳/۰۲۸۶	-۰/۶۰۸۴	۰/۴۳۷۳	عدم رابطه
نسبت اقلام تعهدی	-۰/۷۳۸۳	-۲/۸۳۸۱	۰/۰۰۰۰	معکوس
نسبت جریان نقدی عملیاتی	-۱/۹۲۱۷	-۰/۳۲۷۶	۰/۵۵۹	عدم رابطه
ضریب تعیین مدل			۰/۳۹۲۴	
آماره F			۰/۱۹۳۳	
(P-Value)			(۰/۰۰۹۸)	

هدف از آزمون فرضیه اول تحقیق بررسی این موضوع می‌باشد که آیا بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد یا خیر؟ و فرضیه آماری آن به صورت زیر قابل بیان است:

H_0 : بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها تأثیر معناداری ندارد.

H_1 : بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

این فرضیه با استفاده از مدل فوق بصورت داده‌های پانل برآورد گردید. در بررسی معنی‌داری ضرایب با توجه نتایج ارائه شده در جدول از آن جایی احتمال آماره t برای ضریب متغیر بیش اطمینانی مدیریتی؛ کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد (۰/۰۲۶۰)، در نتیجه تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تأیید قرار می‌گیرد؛ بنابراین فرضیه اول تحقیق پذیرفته شده و با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها تأثیر معناداری دارد.

منفی بودن ضریب این متغیر (-۲/۱۰۴۲) حاکی از وجود تأثیر معکوس بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها می‌باشد؛ به طوری که با افزایش ۱ واحدی بیش اطمینانی مدیریتی، دقت پیش بینی سود شرکت‌ها نیز به میزان ۲/۱۰۴۲ واحد کاهش می‌یابد؛ بنابراین با توجه به تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته در ارتباط با تایید فرضیه اول پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها تأثیر معکوس و معناداری دارد.

در بررسی معنی‌دار بودن کل مدل با توجه به این که مقدار احتمال آماره F از ۰/۰۵ کوچک‌تر می‌باشد (۰/۰۰۹۸) با اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار بودن کل مدل تایید می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۱۹/۳۳ درصد از نوسانات دقت پیش بینی سود شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد.

نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق

هدف از آزمون فرضیه دوم تحقیق بررسی این موضوع می‌باشد که آیا محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود می‌شود؟ و فرضیه آماری آن به صورت زیر قابل بیان است:

H_0 : محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود

نمی‌شود.

H_1 : محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود می شود.

$$2) PP_{i,t} = 4.1204 - 3.5482OC_{i,t} - 0.3468_{i,t}CONS + 3.0286SIZE_{i,t} - 1.9217ACC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

این فرضیه با استفاده از مدل ذکر شده بصورت داده‌های پانل برآورد گردید. در بررسی معنی‌داری ضرایب با توجه نتایج ارائه شده در جدول از آن جایی احتمال آماره t برای ضریب متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی و محافظه کاری کوچکتر از $0/05$ می‌باشد، در نتیجه تأثیر متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی و محافظه کاری بر دقت پیش بینی سود در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تأیید قرار می‌گیرد.

منفی بودن ضرایب این متغیرها ($-3/5482$ و $-0/3468$) حاکی از تأثیر معکوس متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی و محافظه کاری بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها می‌باشد؛ به طوری که با افزایش ۱ واحدی بیش اطمینانی مدیریتی و محافظه کاری؛ دقت پیش بینی سود نیز به ترتیب به میزان ($-3/5482$ و $-0/3468$) واحد کاهش می‌یابد.

در بررسی معنی‌دار بودن کل مدل با توجه به این که مقدار احتمال آماره F از $0/05$ کوچک‌تر می‌باشد ($0/0000$) با اطمینان 95% معنی‌دار بودن کل مدل تأیید می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که $42/97\%$ درصد از نوسانات دقت پیش بینی سود شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد.

جدول ۱۲: نتایج آزمون فرضیه دوم تحقیق با استفاده از روش اثرات ثابت

متغیر	ضریب	آماره t	P-Value	رابطه
جزء ثابت	۴/۱۲۰۴	۲/۵۹۳۶	۰/۰۰۰۱	-
بیش اطمینانی مدیریتی	-۳/۵۴۸۲	-۳/۰۰۲۱	۰/۰۳۷۶	معکوس
محافظه کاری	-۰/۳۴۶۸	-۲/۸۹۳۶	۰/۰۰۰۰	معکوس
اندازه شرکت	۳/۰۲۸۶	۳/۲۹۶۴	۰/۰۰۱۰	مستقیم
اهرم مالی	۰/۷۳۸۳	۰/۲۹۷۳	۰/۶۱۷۵	عدم رابطه
نسبت اقلام تعهدی	-۱/۹۲۱۷	-۲/۲۴۴۹	۰/۰۰۰۳	معکوس
نسبت جریان نقدی عملیاتی	۱/۹۲۱۷	۰/۱۸۵۶	۰/۳۲۸۱	عدم رابطه
ضریب تعیین مدل	۰/۴۲۹۷			
آماره F	۰/۳۶۵۸			
(P-Value)	(۰/۰۰۰۰)			

نتایج آزمون فرضیه سوم تحقیق

هدف از آزمون فرضیه سوم تحقیق بررسی این موضوع می‌باشد که آیا کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود دارد؟ و فرضیه آماری آن به صورت زیر قابل بیان است:

H_0 : کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود ندارد.

H_1 : کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود دارد.

$$3) PP_{i,t} = 3.2186 - 0.8961OC_{i,t} + 1.2747_{i,t}AQ + 1.1179SIZE_{i,t} - 1.4260ACC_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

این فرضیه با استفاده از مدل ذکر شده بصورت داده‌های پانل برآورد گردید. در بررسی معنی‌داری ضرایب با توجه نتایج ارائه شده در جدول از آن جایی احتمال آماره t برای ضریب متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی و محافظه کاری کوچکتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه تأثیر متغیرهای بیش اطمینانی مدیریتی و کیفیت حسابرسی بر دقت پیش بینی سود در سطح اطمینان ۹۵ درصد مورد تأیید قرار می‌گیرد.

منفی بودن ضریب متغیر بیش اطمینانی مدیریتی (۰/۸۹۶-) حاکی از تأثیر معکوس متغیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها می‌باشد؛ به طوری که با افزایش ۱ واحدی بیش اطمینانی مدیریتی؛ دقت پیش بینی سود نیز به میزان (۰/۸۹۶-) واحد کاهش می‌یابد.

مثبت بودن ضریب متغیر کیفیت حسابرسی (۱/۲۷۴) حاکی از تأثیر مستقیم متغیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش بینی سود شرکت‌ها می‌باشد؛ به طوری که با افزایش ۱ واحدی کیفیت حسابرسی؛ دقت پیش بینی سود نیز به میزان (۱/۲۷۴) واحد افزایش می‌یابد.

در بررسی معنی‌دار بودن کل مدل با توجه به این که مقدار احتمال آماره F از ۰/۰۵ کوچک‌تر می‌باشد (۰/۰۱۵۴) با اطمینان ۹۵٪ معنی‌دار بودن کل مدل تأیید می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۴۰/۱۲ درصد از نوسانات دقت پیش بینی سود شرکت توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می‌گردد.

جدول ۱۳: نتایج آزمون فرضیه سوم تحقیق با استفاده از روش اثرات ثابت

متغیر	ضریب	آماره t	P-Value	رابطه
جزء ثابت	۳/۲۱۸۶	۲/۱۱۶۵	۰/۰۰۰۰	-
بیش اطمینانی مدیریتی	-۰/۸۹۶۱	-۲/۳۱۷۶	۰/۰۰۷۶	معکوس
کیفیت حسابرسی	۱/۲۷۴۷	۲/۵۴۰۲	۰/۰۱۱۵	مستقیم
اندازه شرکت	۱/۱۱۷۹	۲/۱۶۵۸	۰/۰۰۴۳	مستقیم
اهرم مالی	۰/۸۱۹۴	۰/۱۰۹۶	۰/۹۳۳۶	عدم رابطه
نسبت اقلام تعهدی	-۱/۴۲۶۰	-۲/۱۸۷۳	۰/۰۴۷۶	معکوس
نسبت جریان نقدی عملیاتی	۱/۳۳۹۸	۰/۰۷۷۳	۰/۹۳۳۱	عدم رابطه
ضریب تعیین مدل			۰/۴۰۱۲	
آماره F			۰/۹۱۵۴	
(P-Value)			(۰/۰۱۵۴)	

نتایج آزمون مربوط به متغیرهای کنترلی

در بررسی معنی‌داری ضرایب در جداول فوق، از آن جایی احتمال آماره t برای ضرایب متغیرهای اندازه شرکت و نسبت اقلام تعهدی کوچک‌تر از ۰/۰۵ می‌باشد؛ در نتیجه اندازه شرکت و نسبت اقلام تعهدی در سطح اطمینان ۹۵ درصد تأثیر معناداری بر دقت پیش بینی سود دارند. مثبت بودن ضریب متغیر اندازه شرکت حاکی از تأثیر مثبت اندازه شرکت بر دقت پیش بینی سود می‌باشد؛ و منفی بودن ضریب متغیر نسبت اقلام تعهدی؛ حاکی از وجود تأثیر معکوس نسبت اقلام تعهدی بر دقت پیش بینی سود شرکتها دارد.

۷. بحث و نتیجه گیری

مدیران مغرور تمایل به دست بالا گرفتن توانایی خود دارند، اما احتمال و تأثیر عوارض جانبی در پروژه‌ها را دست کم می‌گیرند. این نوع مدیران ممکن است به علت غرور، خدمات حسابرسی در گزارشگری مالی شرکت‌های خود کمتر و یا تمایل به کاهش نظارت در حسابرسی را دارا باشند (دولمن^۱ و همکاران، ۲۰۱۵).

مدیرانی که اعتماد به نفس بیشتری دارند، هنگام کاهش تقاضا برای محصولات خود، به دلیل برآورد بیش از واقع فروش آتی، منابع بیشتری برای هزینه‌های فروش و اداری نگهداری می‌کنند که این عامل موجب افزایش هزینه در مورد هزینه‌های فروش و اداری می‌شود. بیش اطمینانی زمانی رخ می‌دهد که افراد در توانایی و مهارت، خود را نسبت به دیگران یا بدون مقایسه با دیگران بیشتر از واقعیت تخمین بزنند (چن و ناسیف^۲، ۲۰۱۳).

از طرفی گزارش سود و نیز اجزای سود، هم در سیر پیشرفت تاریخی و هم در گزارشگری مالی همواره مورد توجه بوده است. حسابداران حرفه‌ای، تحلیل‌گران مالی و محققین دانشگاهی اغلب با استفاده از اجزای سود فعلی به پیش‌بینی سودهای آتی و جریان‌های نقدی می‌پردازند.

از آنجا که در تئوری‌های اقتصادی، ارزش شرکت مبتنی بر ارزش فعلی جریان‌های نقدی آتی آن است و از سود به عنوان جانشین جریان‌های نقدی استفاده می‌شود، پیش‌بینی سود از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌گردد. بر این اساس یکی از اهداف گزارشگری مالی کمک به سرمایه‌گذاران و اعتبار دهندگان برای پیش‌بینی جریان‌های نقدی آتی است. همچنین کمیته تدوین استانداردهای حسابداری ایران در بخش مفاهیم نظری گزارشگری مالی بیان نموده است که: «تخاذ تصمیمات اقتصادی توسط استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی، مستلزم ارزیابی واحد تجاری جهت ایجاد وجه نقد و قطعیت ایجاد آن است... ارزیابی توان ایجاد وجه نقد از طریق تمرکز بر وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان‌های نقدی واحد تجاری و استفاده از آنها در پیش‌بینی جریان‌های نقدی مورد انتظار و سنجش انعطاف‌پذیری مالی، تسهیل می‌گردد» (بیور و همکاران^۳، ۲۰۱۳).

یافته‌های مهم این تحقیق را می‌توان به شرح زیر بیان کرد.

بر اساس نتایج فرضیه اول تحقیق بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ تأثیر معکوس و معنی‌داری دارد و این نتیجه به این مهم اشاره دارد که هرچه بیش اطمینانی مدیریتی افزایش یابد، دقت پیش‌بینی سود نیز کاهش می‌یابد.

بیش اطمینانی مدیران سبب می‌شود مدیران به آینده شرکت زیادی امیدوار باشند و اثر برخی عوامل را مانند تورم، نرخ ارز، تحریمها و انواع دیگر ریسک‌هایی که عملکرد شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهند نادیده بگیرند که این عوامل مربوط به اعتماد به نفس زیادی و غرور مدیران می‌باشد. این امر بعلاوه در نظر نگرفتن برخی عوامل پیش‌بینی نشده موجب کاهش دقت پیش‌بینی سود شرکت می‌شود.

بر اساس نتایج فرضیه دوم تحقیق محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ می‌شود و این نتیجه به این مهم اشاره دارد که هرچه محافظه کاری در صورتهای مالی بالاتر باشد؛ تأثیر معکوس بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش‌بینی سود بیشتر می‌شود.

محافظه کاری در صورتهای مالی به معنای واکنش بیشتر به اخبار بد نسبت به اخبار خوب می‌باشد و بعبارت دیگر گزارش سود کمتر از آن میزان واقعی می‌باشد. محافظه کاری در جالتی به وجود می‌آید که عدم تقارن اطلاعاتی به مدیران و

¹ Duellmana et al

².Chen and Nasif

³. Beaver and Et al

سهامداران زیاد است. از آنجایی که مبنای عمده پیش بینی سود توسط مدیران؛ ارقام صورتهای مالی می باشد؛ بنابراین محافظه کاری می تواند بر دقت پیش بینی سود تأثیر معکوسی داشته باشد و بالاتباع تأثیر معکوس بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود را افزایش می دهد.

براساس نتایج فرضیه سوم تحقیق کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ دارد و این نتیجه به این مهم اشاره دارد که هرچه کیفیت حسابرسی صورتهای مالی بالاتر باشد؛ تأثیر معکوس بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود کمتر می شود.

احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت در صورت های مالی و یا سیستم حسابداری صاحب کار را کشف کند، و تحریف با اهمیت کشف شده را گزارش دهد به کیفیت بالای حسابرسی مربوط می شود. احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت را کشف کند به شایستگی حسابرس، و احتمال این که حسابرس موارد تحریفات با اهمیت کشف شده را گزارش کند، به استقلال حسابرس بستگی دارد.

بالابودن کیفیت حسابرسی موجب گزارشگری واقع بینانه و دقیق صورتهای مالی می شود و این اطلاعات دقیق و بهنگام موجب گرفتن تصمیمات صحیح مدیریتی می گردد که دقت پیش بینی سود را افزایش می دهد؛ بنابراین می توان گفت که حسابرسی با کیفیت اثر معکوس بیش اطمینانی بر دقت پیش بینی سود را کاهش می دهد. نتایج مربوط به متغیرهای کنترلی نشان داد که:

اندازه شرکت بر دقت پیش بینی سود تأثیر مستقیم و معنی داری دارد و این نتیجه به این مهم اشاره دارد که شرکتهایی که اندازه بزرگتری دارند و یا عبارت دیگر میزان داراییهای زیادی دارند، با در اختیار داشتن منابع مالی کافی، مدیران متخصص و با تجربه تری در اداره امور شرکت به خدمت می گیرند که این مدیران، تصمیمات صحیحی در امور مالی می گیرند و دقت پیش بینی سود بالاتری نسبت به شرکتهای کوچک دارند.

نسبت ارقام تعهدی شرکت بر دقت پیش بینی سود تأثیر معکوس و معنی داری دارد و این نتیجه به این مهم اشاره دارد که شرکتهایی که نسبت ارقام تعهدی بالاتری دارند احتمال مدیریت و دستکاری سود در آنها بیشتر است زیرا مدیران می توانند با دستکاری در صورتهای مالی در گزارش سود شرکت تغییراتی ایجاد نمایند. پیش بینی سود شرکت توسط مدیران نیز بر مبنای ارقام صورتهای مالی شکل می گیرد که این امر می تواند به کاهش دقت در پیش بینی سود منجر شود.

۸. پیشنهادهای برگرفته از نتایج تحقیق

این تحقیق با توجه به شواهد حاصل از مطالعه و نتایج حاصل از آزمون فرضیهها، پیشنهادهایی برای سازمان بورس اوراق بهادار تهران، سهامداران و مدیران شرکتهای به شرح زیر دارد:

براساس نتایج فرضیه اول مبنی بر تأثیر معکوس و معنادار بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود؛ توصیه می شود مدیران مالی شرکتهای خود مغرورانه عمل نکنند و با مشورت با سایر بخشهای شرکت تصمیمات درستی اتخاذ نمایند. در نظر گرفتن عواملی نظیر تورم، نرخ ارز، تحریمهای اقتصادی و سایر نوسانات اقتصادی می تواند دقت پیش بینی سود را افزایش دهد.

براساس نتایج فرضیه دوم مبنی بر اینکه محافظه کاری در گزارشگری مالی موجب قوی تر شدن تأثیر بیش اطمینانی مدیریتی بر دقت پیش بینی سود می شود؛ به مدیران مالی شرکتهای توصیه می شود با اعمال نظارتهای خارجی مانند وجود حسابرس داخلی؛ مانع از شکل گیری محافظه کاری در صورتهای مالی شوند.

براساس نتایج فرضیه سوم مبنی بر اینکه کیفیت حسابرسی؛ اثر تعدیلی بر تأثیر بیش اطمینانی مدیریت بر دقت پیش بینی سود دارد؛ به مدیران توصیه می شود حسابرسی شرکت را به مؤسسات مشهور حسابرسی و یا حسابرسان خبره با دوره تصدی گری بالا بسپارند تا با بالا رفتن کیفیت حسابرسی؛ دقت پیش بینی سود نیز افزایش یابد.

منابع

۱. پورحیدری، علی؛ و حسین افلاطونی (۱۳۹۲). انگیزه های هموارسازی سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. بررسیهای حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۲، ص ۳ تا ۱۷.
۲. جندقی امیر آبادی، (۱۳۹۱) تاثیر کیفیت سود بر پیش بینی سودهای آتی پایان نامه کارشناسی ارشد دانشکده حسابداری دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز
۳. رحمانی نصرآبادی، محمد (۱۳۹۳) عوامل مؤثر بر دقت پیش بینی سود شرکت ها پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده علوم و اقتصاد و دارایی دانشگاه مازندران
۴. رسائیان، علی (۱۳۹۲) بررسی عوامل مؤثر بر توان پیش بینی، فصلنامه بورس اوراق بهادار شماره ۱۸ ص ۱۷۳ تا ۲۰۳.
۵. شاهبیک، علی؛ و محمدعلی میرسپاسی (۱۳۹۲). بررسی عوامل مؤثر بر قابلیت پیش بینی، پایاننامه دکتری دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
۶. عباسی، مرتضی (۱۳۹۲) بررسی نقش و قابلیت سود و پیش بینی سود و جریان های نقدی آتی حاصل از سرمایه گذاری، دانشکده حسابداری و مدیریت علامه طباطبایی
۷. کردستانی، غلامرضا (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین ویژگیهای کیفی سود و هزینه سرمایه سهام عادی، بررسیهای حسابداری و حسابرسی، شماره ۴۸، ص ۸۵ تا ۱۰۴.
۸. نوروش، ایرج؛ غلامزاده، مهدی (۱۳۹۱). بررسی رفتار سود حسابداری با استفاده از سریهای زمانی باکس - جنکیز، بررسیهای حسابداری و حسابرسی، شماره ۵۲، ص ۳ تا ۲۵.
۹. نیکومرام، محمدعلی؛ و امید رضایی (۱۳۹۲). بررسی دقت پیش بینی سود شرکت ها در ۴۵ شرکت بورس اوراق بهادار تهران. بررسیهای حسابداری و حسابرسی، شماره ۳۶، ص ۳ تا ۲۵.

10. Ahmed, A.S. & Duellman, S. (2013). Managerial Overconfidence and Accounting Conservatism. *Journal of Accounting Research*, 51 (1): 1-30.
11. Beaver, W., R. Lambert and D. Morse (2013); The information content of security prices, *Journal of Accounting and Economics*, 2: 3-28.
12. Blankley, A.I., Hurtt, D.N. & MacGregor, J.E. (2012). Abnormal audit fees and restatements. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 31 (1): 79-96.
13. Bouwman, C. (2014). Managerial Optimism and Earnings Smoothing. *Journal of Banking & Finance*, 41: 283-303.
14. Bowen, R., D. Burgstahler and L. Daley (2010); The Incremental Information Content of Accrual versus Cash Flows. *The Accounting Review* (October): 723-747.
15. Brown, L. (2012); Earnings Forecast Research: implication for Capital Markets Research, *International Journal of Forecasting* 9: 295-320.
16. Brown, L., & Higin, H. (2013). Managers forecast guidance of analysts: International evidence. *Journal of Accounting and Public Policy*, 24, 280-229.
17. Campbell, T. C., Gallmeyer, M., Johnson, S. A., Rutherford, J. & Stanley, B. W. (2011). CEO Optimism and Forced Turnover. *Journal of Financial Economics*, 101 (3): 695-712.

18. Chen, S. (2004). Why Do Managers Fail to Meet Their Own Forecasts? 14th Annual Conference on Financial Economics and Accounting (FEA). University of Texas at Austin.
19. Cheng, A., S. Liu and T. Schaefer, (2011); Earnings Permanence and the Incremental Information Content of Cash Flows from Operations, *Journal of Accounting Research* 34: 173-181.
20. Clubb, C., & Wu, G. (2014). Earnings Volatility and Earnings Prediction: Analysis and UK Evidence. *Journal of Business Finance & Accounting*, 41(1), 53-72.
21. Cohen, D., Dey, A., & Lys, T. (2010). Real and accrual-based earnings management in the pre- and post Sarbanes-Oxley periods. *The Accounting review*, 83(1), 57-87.
22. Coller, M., & Yohn, T. I. (2013). Management Forecasts and Information Asymmetry: An Examination of Bid-Ask Spreads. *Journal of Accounting Research*, 35(2), 181-191.
23. Dichev, I. D., & Tang, V. W. (2008). Matching and the changing properties of accounting earnings over the last 40years. *TheAccountingReview*, 83, 1-36.
24. Fang, P. (2013). The Relation between a Prior Earnings Forecast by Management and Analyst Response to a Current Management Forecast. *The Accounting Review*, 71(1), 103-115.
25. Gebhardt, W. R., Lee, C. M., & Swaminathan, B. (2013). Toward an Implied Cost of Capital. *Journal of Accounting Research*, 39, 135-176.
26. Hendriksen, E., & Cheiff, M. (2012). *Accounting Theory* (5 ed.). Boston, Massachusetts: Richard D Irwin.
27. Hershleifer, R. and R. Vishnie. (2011); Earnings Innovation, Earnings Persistence and Stock Returns, *Journal of Business*, 60: 323-345.
28. Hirshleifer, D. (2011). Investor Psychology and Asset Pricing. *The Journal of Finance*, 56(4), 1533-1596.
29. Hsieh, T., Bedard, J. C. & Johnstone, K. M. (2014). CEO Overconfidence and Earnings Management during Shifting Regulatory Regimes. *Journal of Business Finance & Accounting*, 41 (9-10): 1243-1268.
30. Hutton, A. p., Miller, G. S., & Skinner, D. (2011). The Role of supplementary Statements with Management Earnings Forecasts. *Journal of Accounting Research*, 41(5), 867-890.
31. Jensen, C. W., & mclink, R. M. (2014). The Determinants of Firms' Hedging Policies. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 20, 391-405.
32. Johnson, E., Kuhn, J.R., Apostolu, B. & Hassell, J.M. (2013). Auditor perceptions of client narcissism as a fraud attitude risk factor. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 32 (1): 203-219.
33. Kannan, Y., Skantz, T.R. & Higgs, J.L. (2014). The Impact of CEO and CFO Equity Incentives on Audit Scope and Perceived Risk as Revealed through Audit Fees. *Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 33 (2): 111-139.
34. Kasznik, R. (2012). On the relation between earnings management and orporate voluntary disclosure. *Journal of Accounting Research*, 31(1), 57-81.
35. Kim, Y., Li, H. & Li, S. (2014). CEO Equity Incentives and Audit Fees. *Contemporary Accounting Research*, 32(2): 608-638.
36. Krishnan, G.V., Pevzner, M. & Sengupta, P. (2012). How do auditors view managers' voluntary disclosure strategy? The effect of earnings guidance on audit fees. *Journal of Accounting and Public Policy*, 31 (5): 492-515.

37. Meyer, B., & Leim, C. (2012). The impact of cash flow volatility on discretionary investment and the costs of debt and equity financing. *Journal of Financial Economics*, 54, 423-460.
38. Nakora, R. (2011). Voluntary disclosure and equity offerings: reducing information Asymmetry or Hying the Stock. *Contemporary Accounting Research*, 17(4), 623-662.
39. Noe, C. (2009). Voluntary disclosure and insider transactions. *Journal of Accounting and Economics*, 27(3), 305-326.
40. Ohlson, J. (2012); Ungarbled Earnings and Dividends: An Analysis of the Beaver, Lambert and Morse Valuation Model. *Journal of Accounting and Economics*, 109-116.
41. Presley, T.J. & Abbott, L.J. (2013). CEO Overconfidence and the Incidence of Financial Restatement. *Advances in*
42. Rikardo, L. (2012). *Unemployment and Technical Innovation: A Study of Long Waves and Economic Development*. London: Frances Printer.
43. Scherand, C.M. & Zechman, S.L. (2012). Executive Overconfidence and the Slippery Slope to Financial Misreporting. *Journal of Accounting and Economics*, 53(1-2): 311-329.
44. Schipper, K., & Vincent, L. (2011). Earnings Quality. *Accounting Horizons*, 17.
45. Sloan, R. (1996). Do stock prices fully reflect information in accruals and cash flows about future earnings? *The Accounting Review*, 71(3), 289-315.
46. Subramanyam, K. (2009); The Pricing of Discretionary Accruals. *Journal of Accounting and Economic*, 22: 249-281.
47. Vaihouie, B., Schrand, C., & Walther, B. (2013). The role of volatility in forecasting. *Review of Accounting Studies*, 7, 195-215.

The Effect of Managerial Overconfidence and Management Forecasting

Hassan Golbaz¹, Zohreh Hajiha²

1 Master of Accounting, Islamic Azad University of Shahreghods

2 Associate Professor, Department of Accounting, Islamic Azad University of Shahreghods

Abstract

The aim of this study was to investigate the relationship between control levels, financial constraints and the ratio of R & D spending companies listed in the Tehran Stock Exchange. This study, study, library and scientific analytical and based on panel data analysis (panel data) is. The data of 102 financial companies listed on the Tehran Stock Exchange during the period 1389 to 1393 (510 firm - years). To analyze the results of the study Eviews7 software is used. The innovative aspect of this research study is thus not performed in the Tehran Stock Exchange in the period 1389 to 1393. The results show that there was a significant relationship between the level of institutional ownership and control of R & D. also there is significant inverse relationship between Level of managerial ownership and control of R & D. The following results associated with third hypothesis suggests that the split between the controlling shareholder and the ratio of R & D spending, there is no significant relationship. Also in connection with the fourth research hypothesis there is inverse relationship between financial constraints and the ratio of R & D spending.

Keywords: Financial constraints, the ratio of R & D spending, control the level of institutional ownership, managerial ownership level of control, the controlling shareholder of wisdom and panel data.
